www.shahrvand-newspaper.ir

ذهن بشر پاک نخواهد شد. این

موادث بــه ميزان نيــاز حيات

عودی با میران بیشر عیان معنوی و اجتماعی بشر به آنها، تاثیرگذار و میورداقبال قرار خواهید گرفت. حادثه عاشیورا

در قله این حــوادث قــرار دارد ر _____ عاشــورا تنها مـورد توجه يک طبقه خاص اجتماعــى نبوده،

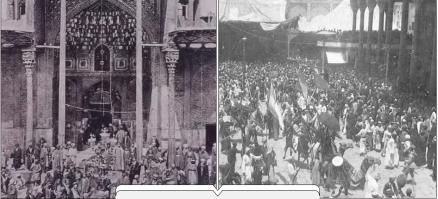
بلكه همه طبقات در همه اعصار

۔ __ا بررسى و

دريچه

مرورى بركتاب شناسى واقعه جاودانه عاشورا

حديث تشنه وآب

ن**رنگ شهروند:**هر سال روزهای محرم، خانهها، کوچههاوخیابان های مارنگ وبویی دیگر می گیرند

، ربی س کی دی ۱۴۳۵ اـــــال از قیام حقط بلبانه سالار حضرت اباعبدانله الحســـين (ع) علیه دستگ اه طاغوتی امویان می گذرد. بی شــک آن چه نام بلند بالای سرو سروستان ولایت را سبز نگاه داشته، همانا پاکی آسمانی و ومیتی است که از خون پاک و به ناحق ریخته شده حضّرت سیدالشهداء می جوشد و روزهای تاریخ را تحسر می گذار دو می جوشد و تازه می ساز داین خاطره خور شید بلند آزا دی و حقیقت را. شــهادت حضرت امام حســين (ع) و واقعه كربلا پابه پای كلمات و الفباهای جهــان، جاودانه بوده و

ستوجوی ای عب تیوی محمد برای بین بخیر میمور این می تواند میمود بینی می دود. ساختمونی می دود اندینده هاونکو آنی این که از سعی بخیر میموانی می دود و کنابیانی این آورند که شایسته ماله کاری می شوند آن چه در زر تعاملکان معدتین اثار تخاص اعتبات عاطور این مسابق پودنان گرامی تقدیم دارد نخستین سنگ بنای تاریخ کاری پیر امری واقعه مائور انوسط (اوباری كسانى كذاشته شدكه خوددر ماجراي عاشورا حضور داشته يابه نوعى بايك واسطه به راويان اصلى ماجرا ____ مىرسىدو گزارش ھاى عاشورا رايرىعىسورا خصورداشتە يابەنوعى بايك واسطەبەرلويان اصلى ماجرا مىرسىدو گزارش ھاى عاشورا رالزشاھدان عينى واقعە يابايك واسطەنقل مىكنىدايىن مىزى ھاى تاريخ نگارانە يەناممقتل معروفند.در طول تاريخى ايرانى متعددىمانخىك سايىسى التى كەر خىلى

> ه شــناسایی و معرفی چند اثر مهم از قرن هشتم تا ىىشە فراًزهایسی از اندیشسه های این پژوهشسگر تاریخ

ماشورایی پیرامون مقتل و مقتل نویسی را میتوان به شــکل تلخیص شــده زیر بیان داشت: مقتل ابومخنف در حوزه مقتلنگاری از قدیمیتریین مقاتـلاسـت کـه مفصل تریین گزارش های تاریخ عاشوراً را در خود دارد. ابومخنف از افراد گزارش های تاریخ عاشی شــاُخصُ در حُوَزه تاریخ عاُشــوُرا بهشــمار میرود. اگر گزارشهای بومخنــف از ماجرای کربــلا را با گزارشهای دیگران مقایسه کن خواهیم دیـد شـاخصههایی در گزارشهای ابومخنف وجود دارد که سبب ماندگاری این مقتل شــده و سال ها بعد از

وشـــتن، این مقتل مور د استفاده و استناد مور خان قرار گرفته است. اما مُتاسفانه در کنار این مُقتل سحیح، مقتل های تحریف شده نیز ظهور پیدا کر ده

مربر سقای آب وادب از سیدمهدی شــجاعی که درباره قمربنی هاشم، حضرت عباس(ع) نوشته شده است.

ردی ۲۰ رو به درم در استان دیگری از سیدمهدی پدر، عشق و پسر داستان دیگری از سیدمهدی ــجاعی است که از زبان اسب حضرت علی اکبر (ع)

عاشــورااست. حماسه حســيني كتابي جامع، كامل و

تحلیلی است. استاد مطهری در نیمه نخست کتاب، به بررسی کامل ماهیت قیام عاشـورایی می پردازدو در

نيمه دوم کتاب، مباحث مرتبطي نظير «امر به معروف و نهي از منکر »و «تبليغ» را به صورتي کاملامبسوط مطرح

میکنند در انتهای کتــلب بحثی تحت عنوان «نقش اهل بیت در قیام عاشــورایی ار اباز میکند که یکی از قوی ترین ۲. سه هــای م محــود در مــورد نقــش زن در جامعه

بیین هـای موجـود در مـورد نقـش زن در جاه

نامیر ااز محمدصادق کر میار

روایتمیشود. اگر از علاقهمندان

تحقیــق و پژوهش

نرخصـوصواقعــه کربلا هســتيد اين

کتابهای مهم را از

حماسه حسينى

ين كتاب سلســله

"ی گفتارهـای استـاد

مرتضــی مطهــری

برىيىي مىچ پيرامسون حاد

ستندهید:

قرن هشتم تا چهاردهم است، نیز شامل دو بخش است. در بخش نخست، پس از بیــان یک مقدمه، کتابهایعاشورایی یاری از نویسندگان به تبع جذابیتی روایتی که مقاتل وجود داشته به این مهم پرداخته اندو کتاب هایی

باموضوع عاشورانوشتهاند برخي از كتاب هاى مهم اين . ر ر . عرصهعبارتانداز: . فرهنگُنامههابخشیی دیگر از کتابهای عاشورایی است که به همت محققان در زمینه واقعه کربلابه قلم

طبعدر آمدهاست.ازمهم ترين اين فرهنگنامه هامي توان کتابهایزیررابرشمرد: ۔ سین(ع) اثــر آیــتالله محمدی بنامه امامحي ری شهری که در ۲۴ جلد تدوین ومنتشر شده است. این دانشنامه یکی از جامع ترین کتب برای پژوه شگران در

مىنەلمام حسىن (ع)است.

ىيىنەمەرمىسىرىچەست. فرھنگىخنان|مام حسين(ع)تالىفمحمددشتى فرھنگ جامع سخنان امام حسين(ع) تاليف على

ىويدى. ب بعدازانقلاب بسیاری از شاعران ونویسندگان اهل ادب به انتشار مجموعه اشعار و داستان و رمان های خود در مينه واقعه كربلاونيز ساحت مقدس حضرت اباعبدالله

لُحسینُ(ع)پرداختند. گوشــواره عــرش مجموعه اشــعار علــی موسوی گرمارودی طلسم س ىنگ مجموعه اشــعار حماسى سي

" یی طوفانواژههااز شاعر جوان سیدحمیدبرق

جغرافياى رازهااثرابوالقاسم حسينجانى . عطر عطش از سارا عرفانی از بین رمان ها و داستان های با مضمون عاشورایی نیز

ر بین دل هر حسن ی به مسبون سوری ی بیر می توان به کتاب و حسان ی بر اشاره کرد: آرانی است که در مشق اثر نویسنده پر کار، مهدی خدامیان آرانی است که در مناقب بازبانی فصیح وادبی به روایت واقعەعاشورامى پردازد.

هست و خواهد بود چرا که در سایه مفهوم بند شهادت و حق طلبی انسان از اعماق تا فرازنای تاریخ. جست و خواهد بود چرا که در سایه مفهوم بند شهادت و حق طلبی انسان از اعماق تا فرازنای تاریخ. جست و جوی آن لغت تنهاست: عدالت. در این میان، آنچه به سهم خود این نهضت را تبدیل به فرهنگ

ىىيى مەر خرارىلىدى بىرور تارىلىدىن يىلى مەر بىيەرىمە يەبەيلىرىمە بىيە مەر بىلى مىلىيى مىلىيى بىلى بىلىسى بىلى نىگاراتەبەناممقتلىمورەنىددىر طول تارىخىراويانى مىعددېمبازخوانى وبازنويسى واقعە كربلاپرداختا اين مجال زادىيات«شھروند»اختصاص بەممرفى مقتل ومقتل نويسان داردىداماباشىد:

است. مورخان و مقتل نگاران به حند دسته تقسیم .: اولین گـروه که نماینـده آن ابومخنف ی در در این در در ... ست دارای ویژگیهایی است، نخستین ویژگی

رضا گرشاسبی

فواندنى است.

میشــود. هرچند i

آن «انســجام خبری» این مقتل است. ویژگی بعدی مشــاهده شــده در مقتل ابومخنف این است که پرداختین به مباحث فرازمینی و فرابشــری در آن بسیار کم دیدہ مے شود. ۲۰٫۰٫۰ می ر استفـاده از شـاهدان عینـی واقعه یا نقل با یـک واسطه از دیگر ورژگیهای این مقتـل است. دیگر خصوصیت ایـن مقتـل «رعایـت ترتیب حـوادث» است، گزارشهای

هشام کلبی، طبری و شیخ مفید نیز از این دسته به شمار میروند. كروه دوم ابن اعثم باكتاب الفتوح ت و از این گـروه هم دارای خصوصیاتــی اس ویژگی های این گزارش می توان به استفاده از حالت قصه گونه به جـای ارایه اخبار و استفـاده فراوان از مسائل فراز مینے و فرایشر ی اشار ہ کر د.

اسلامی است. یکی از مهمترین نقــاط قوت کتاب ذکر مصیبتهای استاداست که در پایان هر سخنرانی انجام میشده و از جمله متن های روضه مستدل، شنیدنی و

ا حال و هواً و زبان خاص خویــش به روایت سفر قافله عشــق از مکــه تــا

انطباق آن بافضاى خواننده باعث تاثير گذارى فوق العاده

۔ حلیل های نویس

، مربع ، مربع ، مربع ، مربع ، مربع ، مربع ، مسل العر دکتر سیدجعفر شهیدی هستند. بااین حال می توان گفت که این کتاب، برای کسانی که به دنبال روایتی احساسی تر و عرفانی تر از عاشورا هستند، کتابی جذاب ا

یس از پنجامسال نوشته سید جعفر شهیدی

مرثيَّهای کهناسروُدهماند»،از پرويُز خر،

ــتندوعمدتابر گرفتهاز کتاب«پس از ۵۰ سال» اثر

کربــلامیپــردازد. بەرغــم آنکــه

عضبي معتقدنيد

فتسح خسون صرفا

; عاشـــوراست بـــه

اشارات تحليلى سيد

ر مرتضـی آوینی در جایجــای کتاب و

. ـیری عرفانی

ىر مىرسىد كە

۔ فتح خــون از مرتضی آوینی کتابــی اس

ر سررسی بی سم حسیمہ وروا است آمار کشتہ ہای سپاہ عمرسعد زیاد بیان شدہ بهعنوان مثال در این کتاب آمار کشتہ ہای سپاہ عمر سعد را بین ۲۰۰ تا ۳۰۰ میداند و منبعی برای گفته خود ندارد امــا در مقتل ابومخنــف این گونه

از دیگر ویژگی های این گروه عدم رعایت تربیا در اخبار است؛ خوارزمی و نویسـنده کتاب مناقب از این دسته هسـتند. در قرن هشـتم و نهم مقتل خاصی مشاهده نمیشـود اما در قرن دهم هجری مصادف با حکومت صفویه ملاحسین کاشفی کتاب روضه الشهدا را نوشت، در این کتاب گزارشهای

بعد احساسی و حزن آور واقعه عاشورا مسلم بوده امادر این رویکرد اصل بر این گذاشته شده ر است، از ویژگی های قرائت احساسی این است که گزارش های زیادی در این زمینه وجود دارد اما معتبر نیست و منبع ندارد مانند عروسی حضرت قاسم. متاسفانه در ایت قرائت از خبر، به راحتی هر

شخصی دل آرامتر از امام حسین(ع) نُدیدم که ب وجود شهادت فرزندان، اهل بیت و یاران باوفایشان، با قوت قلب بالا، مانند شیر حمله کرده و ما، مثل بز فرار می کر دیچ.

> اتشنەلبان،،حميدگروگان «نامیرا»،صادق کرمیار ،مراقبههای عاشـ وراً،، حجتالاســلام سی میرباقریواستادفقیدسیدمنیرالدینحسینی

اقیام مختار اسیدابوالفضل رضوی رد کانی کتاب اشــعر و موسیقی در نوحه های طهران قد با پژوهش، تصحیح و نتنویسیی مهدی امینفروغی به بررسی هنری قدیم ترین نوحههایسی می بردازد در روزگاران گذشـــته در تهران توسط روضهخوانها و

رحه خوانها به صورتی هنرمندانه در مجالس مذهب و ــ حون.ــب ــ جرامیشدهاست. جلهآفتاب

. م نگاهی به مجموعه شعر امام ن(ع)در شعرانگلیسیازقرن۱۸ تاکنون

سعرامعییسی(تروی۲) تا عنونی دکتر محمدرضافخرروحانی،عضوهیأت علمی گروه دبیات انگلیسی دانشــگاه قم مجموعه اشعاری را که از قرن ۱۸ میلادی تاکنون درباره امام حسین (ع) و عاشورا سروده شدهاند گردآوری کرده است او برای شکل گیری این کتاب ضمن مسافرت به هندوستان و حست وجو در منابع مکتوب انگلیسی کتابخانه های دهلی نو و حیدرآباد، کتابهای اشعار انگلیسی را بررسی کرده و به تدریج پیکره ای از اشعار انگلیسی را که درباره ام حسین (ع) سروده شــده یافته و جمع آوری کرده است اشعار گردآوری شده نشان می دهد که در بین متفکران و شاعران مسیحی، دلدادگی هایی عمیق نسبت به امام حسين(ع)وجوددارد.

جلّد این مجموعه در سال ۲۰۰۷ میلادی نخستین جلد این مجموعه در سال ۲۰۰۷ میلادی توسط انتشارات حرم مطهر امام حسین(ع) در کربلا به چاپ رسیده و ویراست دوم از جلد نخست و جلد دوم این مجموعه نیز اردیبهشتماه سال جاری با همکاری انتشار ات حرم مطهر امام حسین (ع) در کربلا و موسسه جامعهالمصفى العالميهقم منتشر شدماس

enes

يني و

. ده کتاب را در هفت بخش و محوریت

ر از گیر از ۲ ۱-تحلیل و برر سی تاریخ صدر اسلام و اند کی قبل از آن، تا حادثه عاشورا

بر سبی دگر گونی ارزش های اسلامی و ف سنت نبوی و جداسازی بعثت از غدیر

. ۳-معطوف ساختن اذهان عمسوم جامعه به

عزتوافتخار درحماسه حسينى عليهالسلام

ی کار کی این کتاب در پنج فصل تنظیم شــده و در هر

فصل۲-عُزُتوافتخاردُرفرُهنگعُاشورا فصل۳-اسبابعزتوافتخارازمنظردين

فصل آ -واژەشناسىعزتوافتخار

فصل ۴-موانع عزت وعوامل ذُلُت

فصل۵-عزتوافتخار در آيينهاشعا حوادثی در تاریخ رخ میدهــد که هیچگاه از

محليل وفايت، بوغى (مباطيبان برفار شناد انديشمندان بسيارى ازاديان ومكاتب وفرقدهاو زاندهاى مختلف پيرامون اين خدادهظيم سخن گفتهانت و هريک در خور شنان و مقام علمي ا اجتماعى خود آموزدهايي از آن را براى مخاطبان خودبه ارمغان آوردهاند. باجهل مردّم دست در دست هم، جامه حقّ بر باطل پوشاندند، اندومبارترین واقعـه تاریخ رخ داد. افسوس که ندای حق طلبی عاشور ا هر گز به ،رستیشنیدهنشدو کرفهمیهاوغرض ورزی ها سیمای حقیقی اشراوارونه جلوه دادهاست! کتاب «در آیینه عاش وراه تلاشی سیسی می می کتاب «در آیینه عاش ورا» تلاشی است برای شناساندن بیشتر ریشه های انقلاب حسینی و انگیزههای مخالفان آن.

آنچه بیش از هرچیز حادثــه کربلارا پرفروغ و سازنده نموده و بانگاهی به آینده در زندگی بشر مطرح کــرده، همانا توجه بـــه پيام هاي معنوي ۔ سوراست که هم در انگیزههای پیدایش آن و هم در دل آن نهفته است. پیامهایی که امروزه از آن به اعبرتهای این حادثه بزرگ نیز تعبیر میشـود. عبرتهای عاشـورا درسی است که حسین علیهالسلام آموز گار آن است و همهجا، مدرسه آن وهمهنسل ها،دانش آموختگان آن.

کتاب اعبر تهـای عاشــورا؛ که با الهــام از تأكيدات و هشددارهاي رهبر مُعظم انقلاب، در ېندسخنرانى،بەرشتەتحرير درآمدەا عامل زير رادر پيدايش حادثه عاشورا داراي نقش ہے مے داند

ی ی ۱-کنارگذاردنوصایای پیامبراکرم(ص) ۲-رنگباختنمعنویتپساز پیامبر (ص)

۱-رىپ _____ ۳-افول غيرتدينى ۴-كوتاهى خواصاز انجام رسالت خود ۵-نفوذ و حا ت نفاق، بەويژە نفاق پنھانى سراز بنامير صلى الله عليه واله وسلم حليل و شـــناخت هريک از عوامل يادشده، نه تنها می تواند بر ای جامعه امروز ما، که بر ای هر ملت تحت ستم و عدالت خــواه که در پی عزت و سربلندی است،عبرت آموزباشد.

اصلاح گرایی از منظر حسین بن علی (ع)

ــب معرفــت و بصيرت ت به بُعــد احياگــرى و اصلاحطلبیی امامیان معصوم علیهمالسیلام که هر کدام در عصـر و زمانه خود بــدان قيام کردهاند، از جهات مختلف یک ضرورت اجتناب ناپذیـر برای مردم و رهبران نهضت اسلامی مابــه شــمار میآیــد.انقلاب اسلامی که خود را دارای عقبه نى ر ر ر ر ر . فرهنگى و عقيدتى در قــرآن و عترت مىداند، امروز بيش از هرچيز نيازمند بازنگرى اهداف و

آرمانُهای مقدسٌ خویشٌ و جهت گیری اصلاح تدیشـه و عمل براساس اهــداف و آرمانهای

قرآنی، علوٰی و حسینی است. نیز باید کوشید تا نقش احیاگرانه و اصلاح طلبانه حسین بن علی

عليهالسلام رابهتر وبيشتر بشناسيم ومؤلفه هاى

اصیل احیای تفکر دینے و اصلاح گرایی را در جامعه خویش بازیابیم. بدیهی است شــناخت

_درک و شـــناختَ عميق قيام حضرت سالار شهيدان امام حسين (ع) بيدن. -زمينه هاى قيام عاشورا - هدف از قيام عاشورا

_حابگـــاه امر بـــه معـــروف و نهــــ . از منکر با ت عمومي مسردم از واقعه كربلا ، بيدة الخ _فلسفه سو گواری در ایام ماهمحر م

ـقداستوتحريفناپذيرىقيامعاشورا ـاصلاحمفاسد.هدفاصلىقياممامحسين(ع)

قيامجاودانه

می کندومشعل جاویدی است که ی قرآن و عترت را از هم ناگسستنی ساخته و عقبه فکری و اعتقادی خود را در سخنـــان پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم جسته است. قیسام جاودانسه، رمسز جاودانگی میتم جاودات، رمبر جاوداندی عاشــورارادر همیــن میداند که اگر حســین انقلابی بــزرگ بود، اماً عدالتخــواه هم بــود. گرچه افسـوس بس گران که عاشـورا . سناخته نس

به گونهای عاشورا را پوشــانده است! قیام جاودانه، كتابى است كه گوشزد مى كند مسلمانان همواره دو تکلیف بــــزر گ در برابر نهضت عاشـــورا دارند: ۱ – تجدیدنظُر در سُناخت عاشورا ۲-تجدیدنظر در چگونگی بهر موری از عاشور او

ر . ۳- بازسازی فرهنگ عاشـورا و گسترش داد، نفوذ آن در نسـلها و عصرها به منظور رهایی از

عاشــورا وجهان اسلام /عاشــورا وانس _ان نو / عاشورا و عدالت / عاشــورا، انقلابها و حکومتها /حکومت مسانخ / اسلام و مردم (دین مردمی) / طاغوت دایی، تنها راه رهایی /عدالت، محوسیمای

هم، چنان که باید شناخته باش ت به گونهای عاشوراراننمایاندهاس

بهرهر سانی بهانسان ها

باطل وستمورسيدن به حق وعدالت نويسنده قيام جاودانه را در هشت بخش مدون . اختلابت

فقر

به این عظمت رخ نــداده بود که کسی مانند یزید پســر معاویه، در جــای کســی ماننــد پیامبر آخرالزمان و آورنده قرآن، حضرت محمد صلى الله عليه و آله وسلم بنشيندو به نام خليفه و جانشين پیامبر خداونماینده نظام قرآنی و مجری احکام قرآن،بر مردم حکم راندوسرنوشت اسلام ومسلمانان ر در و طرعت مدرم وسینین را تعیین کندواینچنین حقوباطل در هم آمیخته شـود که همگان از تمییز آن دو در حیرت بمانند. این جاست که یکی از نشـانه های بسـیار ستر گ

در تاریخبشر هیچگاهفاجعهای

رسالتهای بزرگ، جداسازی حق از باطل، در همه نمودهای حق و همه نمودهای باطل است. رسالت جدُاسازی حقّ از باطل وُ عــدل از ظلم، به مُنظور پايداري حق و عدل و نابودي باطل و ظلم ــ همواره ـرسالتی عظیم است و عاشورای عظیم، تجلی تام ادای این رسالت است. عاشورافریادی است که برای همیشــه خواب غفلت را از سرهای شور گستران آبادیها و افق ها بیرون کرد. عاشورا برای همیشه حق رااز باطل جداساخت، تادیگر یزیدیان عصرها

ا که در بار ه امام

نتوانند با يوشــش اسلام، مظاهــر جاهليت – چه جاُهلیت کُهن و چه جاهلیت نــو -را زنده سازند اقیام جاودانه؛ برداشتی است نوو در عین حال مستنداز نهضت عاشورا است. گرچه جداسازی حق و باطل به دنبال خود، عاشورا را به عنوان یک حركت انقلابي سرمشق انسمان هاي آزاده معرفي

ى اعتبار احساسى، فراوان به چشم مى خورد.

برداشتی و بدون منبع بیان میشود. تأکید بیش از حد بر تشنیگی امام حسین(ع)، نسبت دادن وداعهای جانسوز و فراوان به حضرت،

حماسی عاشـوراً همان گزارشی است کـه ابومخنـف از حمید س سلم، عضّو سياهيانُ عمرسعد

، دادن امــام بــه در خواست.هــای ذلیلانه و 📈 گریههای زیاد وجنع وفزع از

ویژگیهای قرائت و رویکرد بیش از حد تخیلے و اسیے ماندن در بعــداحسـاسی و بیان حــزن آور

واقعه عاشــورا است. بعد حماسی و عرفانی واقعه عاشورا این نیست که گفته شود شمشیر امام چطور بود یا فلاتی چطور شمشیر زده بعد

، ۲. گــزارش این اعثم که نماینده ایـــن گروه است

درآیینهعاشورا در روز گــار مــا كــه تغيير و

است؛ و چه حادثـهای بزرگتر و سازندهتراز حادثه عاشورا؟! «کربـــلا» عصـــاره تاريخ است ، «عاشــورا» آبــروى ع

ق؛ و ر ، ، روی ، روی . امحرّم: هویت شیعه. آن گاه که بحران معنویت

موضوعى زير ارايه داده است:

نحريف ً وسطمشر كان ومنافقان

ييامداين فاجعهعظيم

علىنهاوندى

سار تنداز:

به كوشش: فاطمه رحمدل، ثريا محبوبي، جعفر لطفعلى يور ومحمد حسين زماني

مقتل ی هـای مرتبط با واقعه عاشـورا، کتاب هایّے است که بــه مقُتل نامیده می شــوندٌ. مقتل ها کتاب هایی هستند که به شرح واقعه کربلا ﻪ صورت مستند مي پر دازند.

۔ .. حاضر پرد

10

www.adineBook.com

، معروفترین و معتبر ترین مقتل ها میتوان کتاب های مقتل زیر را بر شمرد: لهوف اثر سيد بن طاووس مقتل ابومخنف نوشته ابومخنف

مهمتريسن كتاب

خصايص الحسينيه تاليف مرحوم شوشتري نفس المهموم تاليف شيخ عباس قمى واقعه كربلا ابعاد گوناگونى دارد كه هر يک تحل و افقه نربرا بهاد تونا توفی دارد ندهر یک نخین تخلین و بررسی مفصلی می طلب د. بر این اساس متفکر ان و اسلام شناسان در طبول تاریخ و به خصوص در معهدای اخیر به کتبهایی با محتقوای تبیین و تحلیل چرایی و چگونگی این حادثه پرداخته اند. محسوب رنجبر، نووست ده کتاب چربان شناسی

تاریخے قرائت میا و رویکردهای عاشیورا، یکی ا متخصصان حوزہ تاریخ اسلام است که پژوهشے برا، یکی از گرانسنگ را درخصوص مقتل و مقتل نویسی و تاریخنگاری عاشـورا به رشته تحریر در آورده است.

ہے۔ ہے، شبک این اثر از معدود آ ثباری است کہ می تواند

بي تحولي ارزشــمند درخصـوص ادبيات عاشـورايي را بــراي شــيفتگان و علاقهمندان

به تاريخ اســلام به ارمغــان بياورد. پژوهــش ايشــان در دو مقطع كلي

پرومنتش پیستان در درختان این بــه شـــناسایی و معرفــی مقاتل و نگاشتههای مربوط به تاریخ عاشورا

از آغاز تا عصــر حاضر می یــردازد.

در مقطع نخست در دو بخـش سامــان یافته که در بخــش اول آن

به شــناسایی و معرفــی فهرستوار

. مقاتل از آغاز تا قرن هفتم پرداخته

و در بخـــش دوم، آثـــار موجـــود در

تاریخ عاشورا تا قرن هفتم به صورت توصیفی معرفی شده است.

اما مقطع دوم کــه درباره مقاتل و نگاشـــتههای